

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SADNOM MATERIJALU

Član 1

U Zakonu o sadnom materijalu („Službeni list RCG“, broj 28/06), član 2 mijenja se i glasi:

" Na proizvodnju, stavljanje u promet, uvoz i priznavanje sorti i podloga genetički modificiranog sadnog materijala, primjenjuju se i odredbe zakona kojima se uređuju genetički modificirani organizmi ".

Član 2

Član 3 mijenja se i glasi:

"Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **sadni materijal** su generativni ili vegetativni dijelovi biljaka (meristem, sjeme, sadnice, kalemi, zrele i zelene reznice i plemke koje potiču od matičnih biljaka, vegetativne podloge, korjenjaci, korjenovi izdanci, živići, kalemljene podloge, pupovi i sl.) koji se koriste za umnožavanje, proizvodnju poljoprivrednog bilja, podizanje zasada, ukrašavanje ili kao reprodukcioni sadni materijal za proizvodnju sadnica;
- 2) **sorta** je skup biljaka unutar jedinstvene botaničke klasifikacije najniže poznate kategorije, koja je definisana izražavanjem osobina koje su karakteristične za određeni genotip ili kombinacije genotipova i razlikuje se od drugog skupa biljaka bar po jednoj od karakterističnih osobina i koji predstavlja jedinicu u odnosu na mogućnost sorte za razmnožavanje bez promjena;
- 3) **oplemenjivač sorte ili podloge** je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je stvorilo ili otkrilo novu sortu ili podlogu;
- 4) **održavalac sorte ili podloge** je oplemenjivač ili proizvođač sadnog materijala koji održava sortu ili podlogu po propisanim metodama i garantuje da je sorta ili podloga ostala nepromijenjena tokom održavanja i da je uniformna i stabilna."

Član 3

Član 4 mijenja se i glasi:

" U promet se može stavljati sadni materijal kojem je utvrđena kategorija u postupku priznavanja proizvodnje sadnog materijala.

Kategorije sadnog materijala i podloga za pojedine biljne vrste, njihov način pakovanja i označavanja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo)."

Član 4

U članu 5 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Lice iz stava 2 ovog člana dužno je da organu uprave dostavi primjerak ugovora o saradnji sa proizvođačem radi upisa u evidenciju i sprovođenja stručne kontrole proizvodnje sadnog materijala".

Član 5

U članu 6 stav 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi:" i evidenciju lica iz člana 5 stav 2 ovog zakona."

Član 6

U članu 7 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

"2) u radnom odnosu lice koje je odgovorno za proizvodnju sadnog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice), sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: voćarsko-vinogradski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje);

U stavu 2 tačka 3 zarez i riječi: "sorti i kategoriji" brišu se.

U stavu 3 tačka 2 mijenja se i glasi:

" 2) dokaz o zaposlenju i stručnoj spremi odgovornog lica;"

Član 7

U članu 9 stav 2 poslije tačke 6 dodaje se nova tačka koja glasi:
"6a) ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu lica iz člana 5 stav 2 ovog zakona."

Član 8

U članu 10 stav 2 poslije riječi:"zaštićene sorte" dodaju se riječi:"u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita biljnih sorti".

Stav 3 briše se.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 3.

Član 9

U članu 11 stav 2 riječi:"pet godina" zamjenjuje se riječima:"tri godine".

Član 10

U članu 12 stav 5 mijenja se i glasi:

"Proizvodnja sadnog materijala za račun domaćeg naručioca može se obavljati u drugoj državi na osnovu ugovora domaćeg naručioca i stranog proizvođača pod propisanim uslovima i metodama, uz saglasnost organa uprave".

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

"Uslove, metode i potrebnu dokumentaciju iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo".

Član 11

Član 14 mijenja se i glasi.

"Stručnu kontrolu proizvodnje sadnog materijala vrši organ uprave.

Organ uprave može za vršenje stručne kontrole ovlasiti pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme (u daljem tekstu: ovlašćeno pravno lice).

Ovlašćenom pravnom licu ne mogu se povjeriti poslovi kontrole nad sopstvenom proizvodnjom sadnog materijala.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za vršenje stručne kontrole izdaje organ uprave.

Ovlašćeno pravno lice dužno je da organu uprave dostavlja izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli nakon završene stručne kontrole svake kulture.

Uslove koje u pogledu kadra i opreme treba da ispunjava ovlašćeno pravno lice, kao i način i metode obavljanja stručne kontrole, sadržinu i rokove za dostavljanje izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli propisuje Ministarstvo.

Izuzetno od stava 1 ovog člana organ uprave može za vršenje pojedinih poslova stručne kontrole proizvodnje sadnog materijala ovlastiti i registrovanog proizvođača (u daljem tekstu: stručna kontrola pod nadzorom) ako ispunjava propisane uslove u pogledu kadra i opreme.

Bliže uslove iz stava 6 ovog člana i metode za obavljanje stručne kontrole pod nadzorom propisuje Ministarstvo".

Član 12

U članu 15 stav 1 mijenja se i glasi:

"Proizvođač je dužan da podnese prijavu o planu proizvodnje organu uprave do 15. septembra tekuće godine za narednu".

Stav 2 briše se.

U stavu 3 tačka 2 poslije riječi "podloga" dodaju se riječi: "osim ukrasnog, ljekovitog i aromatičnog bilja".

Dosadašnji stav 3 postaje stav 2.

Član 13

Član 16 mijenja se i glasi:

"Proizvođač je dužan da podnese prijavu za vršenje stručne kontrole organu uprave.

Obrazac, sadržinu i rokove za podnošenje prijave za vršenje stručne kontrole propisuje Ministarstvo".

Član 14

Članu 17 mijenja se i glasi:

“Stručna kontrola i stručna kontrola pod nadzorom obuhvata:

- 1) kontrolu zasada, zemljišta, objekata za proizvodnju, skladišnog prostora i pripremu sadnog materijala za promet i sl.;
- 2) kontrolu matičnih stabala;
- 3) pregled dokumentacije, zapisnika i knjige evidencije;
- 4) uzimanje uzoraka sadnog materijala i zemljišta po potrebi, radi potvrđivanja kvaliteta i zdravstvenog stanja sadnog materijala u skladu sa zakonom;
- 5) postupke iz člana 13 stav 3 ovog zakona i druge postupke u skladu sa posebnim propisima.”

Član 15

U članu 18 stavu 1 riječi:”osnovnog, sertifikovanog i standardnog” brišu se.

Član 16

U članu 19 stav 1 riječi:”iz čl.16 i 18 ovog zakona”, brišu se.

Stav 3 mijenja se i glasi:

“Obrazac i sadržinu sertifikata iz stava 1 ovog člana, kao i način vođenja evidencije iz stava 2 ovog člana, obrazac i sadržinu zapisnika o izvršenoj stručnoj kontroli u toku proizvodnje propisuje Ministarstvo”.

Poslije stava 4 dodaju se četiri nova stava koja glase:

“Visinu troškova iz stava 4 ovog člana, za stručnu kontrolu koju vrši organ uprave, propisuje Ministarstvo.

Sredstva iz stava 5 ovog člana su prihod budžeta Crne Gore.

Visina troškova iz stava 4 ovog člana, za stručnu kontrolu koju vrši ovlašćeno pravno lice, utvrđuje se ugovorom za vršenje stručne kontrole.

Sredstva iz stava 7 ovog člana prihod su ovlašćenog pravnog lica.”

Član 17

U članu 21 stav 3 mijenja se i glasi:

“Kvalitet sadnog materijala za pojedine biljne vrste propisuje Ministarstvo”.

Član 18

U članu 22 stav 2 mijenja se i glasi:

“Deklaracija i etiketa za uvezeni sadni materijal mora biti prevedena na crnogorski jezik.”

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Za prevod deklaracije i etikete iz stava 2 ovog člana odgovoran je uvoznik”.

Dosadašnji st.3, 4 i 5 postaju st. 4, 5 i 6.

Član 19

U članu 25 riječi: “osnovni, sertifikovani i standardni” brišu se.

Član 20

U članu 28 stav 2 riječi:” predosnovni, osnovni, sertifikovani i standardni” brišu se.

Član 21

U članu 30 stav 1 mijenja se i glasi:

“Uvezeni sadni materijal, uz otpremnicu, mora da ima fitosertifikat, sertifikat ili dokument o sortnosti i o kvalitetu sadnog materijala izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.”

Stav 3 briše se.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 3.

Član 22

U nazivu poglavlja VIII, članu 32 stav 1, članu 37 st. 1,2 i 3, članu 61 stav 1 tačka 3 riječi: "novostvorene domaće" brišu se.

Član 23

U članu 34 stav 1 tačka 2 poslije riječi: " (VCU test)" dodaju se riječi: "osim kod ukrasnog bilja i sadnog materijala voća".

Član 24

U članu 60 stav 1 riječ, "poljoprivrednih", zamjenjuje se riječju "fitosanitarnih".

Član 25

U članu 61 stav 1 riječ "poljoprivredni" zamjenjuje se riječju "fitosanitarni".

U tački 2 poslije riječi materijala dodaju se riječi: " i druge evidencije propisane ovim zakonom".

Poslije tačke 4 dodaje se nova tačka, koja glasi:

"5) na promet sadnog materijala."

Član 26

U članu 62 stav 1 riječ "poljoprivredni" zamjenjuje se riječju " fitosanitarni".

Član 27

U članu 63 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

"1) u promet stavi sadni materijal, kojem u postupku priznavanja proizvodnje sadnog materijala, nije utvrđena kategorija u skladu sa članom 4 ovog zakona;"

Tačka 5 mijenja se i glasi:

"5) nije podnio prijavu za vršenje stručne kontrole organu uprave utvrđenim članom 16 ovog zakona;"

Član 28

U članu 64 stav 1 tačka 2 riječi: "članom 10 st. 3 i 4" zamjenjuju se riječima: „članom 15”

Član 29

Poslije člana 69 dodaje se novi član koji glasi:

“Član 69a

Propisi za sprovođenje ovog zakona, donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 30

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

TEKST ODREĐABA ZAKONA O SADNOM MATERIJALU KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJAVAJU

Član 2

Ovaj zakon ne odnosi se na:

- 1) proizvodnju i promet genetički modificovanog sadnog materijala;
- 2) uzorke sadnog materijala koje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik koji se bavi poslovima oplemenjivanja bilja u oblasti voćarstva, vinogradarstva, hmeljarstva, ukrasnog, ljekovitog i aromatičnog bilja umnožava, prima ili šalje drugom pravnom licu u cilju naučnih istraživanja i izvođenja eksperimenata u količinama koje služe za ogledne svrhe ili za banke biljnih gena;
- 3) sadni materijal šumskog bilja.

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sledeća značenja:

- 1) **sadni materijal** su sadnice voćaka, hmelja, ukrasnog, ljekovitog i aromatičnog bilja i kalemovi vinove loze koji služe za podizanje zasada ili za ukrašavanje, kao i reprodukcioni sadni materijal koji služi za proizvodnju sadnica;
- 2) **reprodukcioni sadni materijal za proizvodnju sadnica** je meristem, sjeme za proizvodnju generativnih podloga, vegetativne podloge, korijenov izdanak, zrele i zelene reznice, kalem grančice i živići jagoda koji potiču od predosnovnih, osnovnih i sertifikovanih matičnih stabala, čokota ili žbunova sorti i podloga;
- 3) **sadnica** je jednogodišnja ili višegodišnja biljka nastala iz vegetativnih djelova matične biljke, spajanjem podloge i plemke ili je proizvedena iz sjemena matične biljke;
- 4) **sorta voćke, vinove loze, hmelja i podloga** je grupa biljaka unutar najniže botaničke sistematske jedinice koja se odlikuje određenim svojstvima genotipa ili kombinacije genotipova i razlikuje se od bilo koje druge sorte najmanje prema jednom od navedenih svojstava i kao cjelina ostaje nepromijenjena poslije razmnožavanja;
- 5) **oplemenjivač sorte ili podloge** je privredno društvo, odnosno drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koji je stvorio ili otkrilo novu sortu ili podlogu;
- 6) **održavalac sorte ili podloge** je oplemenjivač ili proizvođač sadnog materijala koji održava sortu ili podlogu po propisanim metodama i garantuje da je sorta ili podloga ostala nepromijenjena tokom održavanja i da je kao takva uniformna i stabilna;
- 7) **uzorak sadnog materijala** je najmanja propisana količina sadnog materijala, prepoznatljiva po homogenosti i koja reprezentuje sadni materijal iz kojeg je uzet;
- 8) **kategorija sadnog materijala** je određeni stepen kvaliteta sadnog materijala;
- 9) **sorta standard ili podloga standard** je sorta ili podloga upisana u Registar sorti i podloga, koja se ističe po svojim proizvodnim i upotrebnim vrijednostima i koja se koristi u postupku priznavanja sorti ili podloga;
- 10) **referentna kolekcija sorti ili podloga** je zbirka sorti ili podloga jedne biljne vrste specifičnih morfoloških karakteristika određenih po UPOV kriterijumima koristi se u ocjeni novih sorti (DUS test);
- 11) **ISTA sertifikat** je dokument o kvalitetu kategorije sadnog materijala u međunarodnom prometu (ISTA - Međunarodna organizacija za ispitivanje sjemena);
- 12) **OECD sertifikat** je dokument o sortnosti sadnog materijala u međunarodnom prometu (OECD - Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj);
- 13) **DUS TEST** je test kojim se utvrđuje različitost, uniformnost i stabilnost sorte ili podloge u skladu sa odredbama UPOV (Međunarodna unija za zaštitu novih biljnih sorti);
- 14) **VCU TEST** je test kojim se utvrđuje proizvodna i upotrebna vrijednost sorte ili podloge;
- 15) **mjesto proizvodnje** je organizaciono i poslovno zaokružena cjelina koja obuhvata zemljište, objekte, mašine i opremu gdje proizvođač obavlja svoju djelatnost;
- 16) **domaće sorte** su one sorte koje su domaćeg ili nepoznatog porijekla, a dugo se gaje u agroekološkim uslovima Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika);

17) **odomaćene sorte** su sorte stranog porijekla koje se dugo gaje u Republici i pokazuju značajnu proizvodnu i upotrebnu vrijednost;

18) **preporučene sorte i podloge** jesu one sorte i podloge koje se poslije ispitivanja upotrebne i proizvodne vrijednosti preporučuju za gajenje na teritoriji Republike;

19) **banka biljnih gena** je mjesto čuvanja, opisivanja, sakupljanja i upotrebe biljnih genetičkih resursa.

Član 4

Kategorije sadnog materijala, u smislu ovog zakona, su:

- 1) predosnovni;
- 2) osnovni;
- 3) sertifikovani;
- 4) standardni.

Predosnovni sadni materijal je reprodukcioni materijal koji se proizvodi pod kontrolom održavaoca, testiran je na prisustvo bolesti i štetočina, a koristi se za proizvodnju osnovnog sadnog materijala.

Osnovni sadni materijal je reprodukcioni materijal koji je dobijen iz predosnovnog sadnog materijala, slobodan od virusa, namijenjen za proizvodnju sertifikovanog sadnog materijala, proizvodi se u matičnim zasadima (objektima) pod stručnom kontrolom i u prometu je označen deklaracijom bijele boje.

Sertifikovani sadni materijal je reprodukcioni sadni materijal koji je dobijen od osnovnog sadnog materijala, namijenjen za proizvodnju sertifikovanih sadnica ili za proizvodnju standardnog sadnog materijala i u prometu je označen deklaracijom plave boje.

Standardni sadni materijal je reprodukcioni sadni materijal koji je dobijen umnožavanjem sadnog materijala od sertifikovanih sadnica ili standardnih matičnih stabala, žbunova ili čokota kojima su identitet, čistoća sorte i zdravstveno stanje utvrđeni, a služi za proizvodnju standardnih sadnica, podizanje zasada i u prometu je označen deklaracijom žute boje i oznakom S-A.

Za proizvodnju sadnog materijala mogu se koristiti samo kategorije sadnog materijala iz stava 1 ovog člana.

Način pakovanja i označavanja pojedinih kategorija sadnog materijala i podloga propisuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 5

Proizvodnjom sadnog materijala može se baviti privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač), koji je upisan u Registar proizvođača sadnog materijala (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

Proizvodnjom sadnog materijala može se baviti i fizičko lice na osnovu zaključenog ugovora o saradnji sa proizvođačem, a sadni materijal proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Član 6

Organ uprave nadležan za poslove sadnog materijala (u daljem tekstu: organ uprave) utvrđuje ispunjenost uslova za upis u Registar proizvođača i vodi Registar proizvođača.

Po žalbi na rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana, kao i na druge pojedinačne upravne akte koje, u skladu sa ovim zakonom, donosi organ uprave odlučuje Ministarstvo.

Podaci iz Registra proizvođača su javni.

Sadržinu i način vođenja Registra proizvođača propisuje Ministarstvo.

Član 7

Upis proizvođača u Registar proizvođača izvršiće se, ako ima:

- 1) zemljište potrebno za proizvodnju sadnog materijala;
- 2) u stalnom radnom odnosu lice koje je odgovorno za proizvodnju sadnog materijala (u daljem tekstu: odgovorno lice), sa završenim specijalističkim studijama, odnosno poljoprivrednim fakultetom (smjer: voćarsko-vinogradarski, opšti ili drugi smjer biljne proizvodnje) i najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Upis u Registar proizvođača vrši se na osnovu zahtjeva koji sadrži podatke o:

- 1) proizvođaču (naziv, sjedište, adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj i šifra djelatnosti);

- 2) odgovornom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj i školska sprema);
- 3) vrsti, sorti i kategoriji sadnog materijala;
- 4) matičnim stablima.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana dostavlja se sledeća dokumentacija:

- 1) dokaz o pravu raspolaganja, odnosno korišćenja poljoprivrednog zemljišta za proizvodnju sadnog materijala (izvod iz posjedovnog lista, odnosno ugovor o zakupu);
- 2) ugovor o radu sa odgovornim licem;
- 3) okvirni plan proizvodnje (način obrade, zaštita i očuvanje bioloških i hemijskih svojstava zemljišta, uzgoj matičnih stabla i obim proizvodnje);
- 4) potvrda o registraciji u CRPS.

Ako proizvođač obavlja djelatnost na više različitih mjesta, uz zahtjev dostavlja dokumentaciju iz stava 3 tač. 1, 3 i 4 ovog člana za svako mjesto proizvodnje.

Proizvođač je dužan da svaku promjenu uslova za obavljanje proizvodnje prijavi organu uprave, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 9

Proizvođač je dužan da vodi knjigu evidencije o proizvodnji sadnog materijala.

Knjiga evidencije iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) broj rješenja o upisu u Registar proizvođača;
 - 2) ime odgovornog lica;
 - 3) plan rasadnika i matičnog zasada (objekat) sa jasno označenim dijelom gdje se proizvodi sadni materijal, vrstu, odnosno sortu i godinu proizvodnje sadnog materijala sa kojim se zasniva proizvodnja;
 - 4) ukupnu količinu sadnog materijala;
 - 5) podatke o načinu proizvodnje;
 - 6) vrstu i datum izvođenja radova;
 - 7) količine ukupno primljenog, proizvedenog, prodatog i uništenog sadnog materijala.
- Obrazac knjige iz stava 2 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 10

Proizvođač može proizvoditi sadni materijal sorti i podloga koje su upisane u Registar sorti i podloga sadnog materijala (u daljem tekstu: Registar sorti i podloga).

Proizvođač je dužan da od vlasnika sorte ili podloge obezbijedi saglasnost za umnožavanje sadnog materijala zaštićene sorte.

Proizvođač je dužan da svake godine podnese prijavu o proizvodnji sadnog materijala organu uprave.

Rokove za podnošenje prijave, sadržinu i obrazac prijave za proizvodnju, metode, uslove i postupak proizvodnje i promet sadnog materijala pojedinih biljnih vrsta ili grupe biljnih vrsta propisuje Ministarstvo.

Član 11

Proizvođač je dužan da:

- 1) ima plan proizvodnje koji definiše kritične tačke za pojedine vrste sadnog materijala koje bi mogle uticati na kvalitet, zdravstveno stanje i prinos sadnog materijala i metode za praćenje i kontrolu kritičnih tačaka;
- 2) vrši pregled radi stalnog praćenja i kontrole kritičnih tačaka u skladu sa metodama; sprovodi mjere radi sprečavanja pojave, odnosno širenja štetnih organizama; uzima i dostavlja uzorke ovlašćenj laboratoriji radi praćenja kvaliteta proizvodnje; vodi zapisnik o praćenju i kontroli kritičnih tačaka, kao i sprovedenim mjerama za obezbjeđivanje usklađenosti sadnog materijala sa propisanim standardima;
- 3) odmah obavijesti organ uprave, odnosno fitosanitarnog inspektora o pojavi ili sumnji na pojavu štetnih organizama na mjestu proizvodnje;
- 4) obezbijedi mogućnost praćenja i raspoznavanja svake partije sadnog materijala u svim fazama proizvodnje, skladištenja, u prometu i nabavci sadnog materijala;

5) vodi evidenciju i čuva dokumentaciju o održavanju sorte, odnosno nabavci i porijeklu sadnog materijala koji se upotrebljava za razmnožavanje;

6) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Proizvođač mora čuvati svu dokumentaciju iz stava 1 tačka 5 ovog člana, najmanje pet godina.

Član 12

Proizvođač može, za potrebe stranog naručioca, da od uvezenog reprodukcionog materijala proizvodi sadni materijal sorti ili podloga koje nijesu upisane u Registar sorti i podloga.

Sadni materijal iz stava 1 ovog člana može se proizvoditi uz saglasnost organa uprave, na osnovu ugovora sa stranim naručiocem, prema kojem strani naručilac preuzima cjelokupnu količinu proizvedenog sadnog materijala.

Proizvodnja sadnog materijala iz stava 1 ovog člana podliježe zdravstvenom pregledu.

Sadni materijal iz stava 1 ovog člana nije dozvoljeno stavljati u promet na teritoriji Republike.

Proizvodnja sortnog sadnog materijala za račun domaćeg naručioca može se obavljati u drugoj državi, na osnovu ugovora domaćeg naručioca i inostranog proizvođača, uz saglasnost organa uprave.

Član 14

Stručnu kontrolu proizvodnje predosnovnog sadnog materijala vrši oplemenjivač ili održavalac sorte ili podloge.

Stručnu kontrolu proizvodnje osnovnog, sertifikovanog i standardnog sadnog materijala vrši pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme i koje ovlasti organ uprave (u daljem tekstu: ovlašćeno pravno lice).

Ovlašćenom pravnom licu ne mogu se povjeriti poslovi kontrole nad sopstvenom proizvodnjom sadnog materijala, osim predosnovnog i osnovnog.

Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za vršenje stručne kontrole izdaje organ uprave.

Ovlašćeno pravno lice izvještava organ uprave o obavljenoj stručnoj kontroli nakon završene stručne kontrole svake kulture.

Uslove koje u pogledu kadra i opreme treba da ispunjava ovlašćeno pravno lice, kao i način i metode obavljanja stručne kontrole, sadržinu i rokove za dostavljanje izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli propisuje Ministarstvo.

Član 15

Proizvođač je dužan da svake godine podnese prijavu za vršenje stručne kontrole organu uprave.

Rokove za podnošenje prijave, sadržinu i obrazac prijave iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Proizvođač može podnijeti prijavu iz stava 1 ovog člana, ako je:

- 1) upisan u Registar proizvođača;
- 2) sorta ili podloga upisana u Registar sorti i podloga;
- 3) proizvođač sadnog materijala pribavio saglasnost iz člana 10 stav 2 ovog zakona.

Član 16

Oplemenjivač, odnosno održavalac dostavlja izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli organu uprave radi izdavanja sertifikata o priznavanju proizvodnje predosnovnog sadnog materijala.

Održavalac je dužan da vodi evidenciju o izdatim izvještajima iz stava 1 ovog člana najmanje šest godina.

Član 17

Postupak stručne kontrole koji sprovodi ovlašćeno pravno lice obuhvata:

- 1) stručnu kontrolu sadnog materijala;
- 2) stručnu kontrolu matičnih stabala;
- 3) stručnu kontrolu zasada, zemljišta, objekata za proizvodnju, skladišnog prostora i pripremu sadnog materijala za promet i sl.;
- 4) pregled dokumentacije, zapisnika i knjige evidencije;

- 5) po potrebi, uzimanje uzoraka sadnog materijala i zemljišta;
- 6) vođenje zapisnika iz stava 1 ovog člana.

Član 18

Ovlašćeno pravno lice, nakon obavljene stručne kontrole, izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli dostavlja organu uprave radi izdavanja sertifikata o priznavanju proizvodnje osnovnog, sertifikovanog i standardnog sadnog materijala.

Ovlašćeno pravno lice dužno je da vodi evidenciju o izdatim izvještajima o izvršenoj stručnoj kontroli.

Član 19

Na osnovu izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli sadnog materijala iz čl. 16 i 18 ovog zakona, organ uprave izdaje sertifikat o priznavanju proizvodnje sadnog materijala (u daljem tekstu: sertifikat).

Evidenciju o izdatim sertifikatima iz stava 1 ovog člana vodi organ uprave.

Obrazac i sadržinu sertifikata iz stava 1 ovog člana, način vođenja evidencije iz člana 16 stav 2 ovog zakona i stava 2 ovog člana, obrazac i sadržinu zapisnika o izvršenoj stručnoj kontroli propisuje Ministarstvo.

Troškove stručne kontrole i izdavanja sertifikata snosi proizvođač.

Član 21

Sadni materijal u prometu mora odgovarati deklarisanj vrsti i sorti, propisanim normama kvaliteta, mora biti originalno pakovan i imati deklaraciju uz otpremnicu i etiketu na sadnicama pojedinačno ili u grupi.

Sadni materijal u prometu mora da odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji i na etiketi.

U zavisnosti od vrste i kategorije sadnog materijala deklaracija i etiketa mora biti jedinstvena prema sadržaju, veličini, boji i mora imati serijski broj.

Član 22

Zahtjev za izdavanje deklaracije, odnosno etikete proizvođač sadnog materijala podnosi ovlašćenom pravnom licu.

Uvezeni sadni materijal deklarirše zemlja izvoznica, a odgovoran je uvoznik sadnog materijala.

Pakovanje i etiketiranje sadnog materijala obavlja proizvođač sadnog materijala u mjestu proizvodnje, uz prisustvo predstavnika ovlašćenog pravnog lica.

O izdatim deklaracijama, odnosno etiketama ovlašćeno pravno lice vodi evidenciju.

Obrazac, sadržinu i način izdavanja deklaracije i etikete i način vođenja evidencije iz stava 4 ovog člana bliže propisuje Ministarstvo.

Član 25

U promet se može staviti samo osnovni, sertifikovani i standardni sadni materijal sorti ili podloga koje su upisane u Registar sorti i podloga i koji ima sertifikat o priznavanju proizvodnje sadnog materijala.

Član 28

Uvozom sadnog materijala može da se bavi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: uvoznik), ako ima u vlasništvu ili po osnovu ugovora o zakupu koristi registrovano carinsko skladište i ako je upisan u Registar uvoznika.

Uvoznik može da uvozi predosnovni, osnovni, sertifikovani i standardni sadni materijal sorti ili podloga koje su upisane u Registar sorti i podloga.

Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ uprave.

Upis u Registar uvoznika vrši se na osnovu zahtjeva.

Registar uvoznika vodi organ uprave.

Podaci iz Registra uvoznika su javni.

Sadržaj, oblik i način vođenja Registra uvoznika i sadržaj zahtjeva propisuje Ministarstvo.

Član 30

Uvezeni sadni materijal, uz otpremnicu, mora da ima fitosertifikat, sertifikat o sortnosti sadnog materijala (OECD) i sertifikat o kvalitetu sadnog materijala (ISTA).

Uvezeni sadni materijal mora da ima deklaraciju izdatu od nadležnog organa zemlje izvoznice, a pri stavljanju u promet na teritoriji Republike obilježava se u skladu sa članom 22 ovog zakona.

Sadni materijal biljnih vrsta koji nije obuhvaćen sistemom OECD sertifikacije, kao i uvoz sadnog materijala iz zemalja koje nijesu članice OECD mora da prati dokument o sortnosti izdat od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Za kvalitet i autentičnost uvezenog sadnog materijala odgovara uvoznik.

VIII. PRIZNAVANJE NOVOSTVORENE DOMAĆE SORTE ILI PODLOGE I UPIS U REGISTAR SORTI I PODLOGA

Član 32

Priznavanje sorti ili podloga, u smislu ovog zakona, jeste priznavanje novostvorene domaće sorte ili podloge (u daljem tekstu: priznavanje sorte), ako je sorta rezultat selekcije, odnosno ako se biološki razlikuje od druge priznate sorte, a koja je u procesu priznavanja poslužila kao standardna sorta.

Član 34

Sorta se priznaje ako se utvrdi da:

- 1) je različita, uniformna i stabilna (DUS test);
- 2) ima povoljnu upotrebnu i proizvodnu vrijednost (VCU test);
- 3) je ime sorte određeno u skladu sa zakonom.

Član 37

Oplemenjivač mora biti naznačen u prijavi i svim dokumentima koja se odnose na priznavanje novostvorene domaće sorte.

Kad je novostvorena domaća sorta rezultat stvaralačkog rada više oplemenjivača, navode se svi oplemenjivači i to po redosljedu koji odgovara njihovom doprinosu u tom stvaralaštvu.

Oplemenjivač novostvorene domaće sorte ima pravo da sortu koristi i njom raspolaže, kao i da ostvaruje pravo na naknadu za korišćenje sorte.

Član 60

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave, preko poljoprivrednih inspektora, u skladu sa zakonom.

Član 61

Poljoprivredni inspektor vrši inspekcijski nadzor naročito u odnosu na:

- 1) ispunjenost uslova za upise u propisane registre;
- 2) vođenja evidencije o proizvodnji sadnog materijala;
- 3) priznavanje novostvorene domaće sorte ili podloge;
- 4) sorte upisane u Registar sorti i podloga i ostvarivanje prava korišćenja zaštićenih sorti i podloga.

Član 62

Pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, poljoprivredni inspektor, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani proizvodnju sadnog materijala, ako nije upisan ili je brisan iz Registra proizvođača;
- 2) zabrani proizvodnju sadnog materijala, ako nije podnešena prijava za vršenje stručne kontrole u skladu sa članom 15 ovog zakona;
- 3) zabrani proizvodnju, korišćenje i promet sadnog materijala sorti i podloga koje nijesu upisane u Registar sorti i podloga, odnosno koje su brisane iz Registra sorti i podloga;

- 4) zabrani proizvodnju, korišćenje i stavljanje u promet sadnog materijala suprotno odredbama ovog zakona;
- 5) zabrani promet sadnog materijala van prodajnog objekta;
- 6) oduzme i uništi sadni materijal koji se proizvodi, koristi i stavljen u promet suprotno odredbama ovog zakona.

Član 63

Novčanom kaznom od dvjestostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj organ, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

- 1) za proizvodnju sadnog materijala koristi kategorije sadnog materijala koje nijesu utvrđene članom 4 ovog zakona;
- 2) se bavi proizvodnjom, prometom i uvozom sadnog materijala, a nije upisan u registar iz člana 7 stav 1, 24 stav 1 i 28 stav 1 ovog zakona;
- 3) se bavi proizvodnjom sadnog materijala, a ne ispunjava uslove iz člana 7 stav 1 ovog zakona;
- 4) proizvodi sadni materijal suprotno čl. 11 i 12 ovog zakona;
- 5) nije podnio zahtjev za vršenje stručne kontrole organu uprave u roku i pod uslovima utvrđenim članom 15 ovog zakona;
- 6) stavi u promet sadni materijal sorti koje nijesu upisane u Registar sorti i podloga i nema sertifikat o priznavanju proizvodnje sadnog materijala (član 25);
- 7) uvozi sadni materijal sorti ili podloga koje nijesu upisane u Registar sorti i podloga (član 28 stav 2);
- 8) uvozi sadni materijal od proizvođača koji ne ispunjavaju uslove proizvodnje, odnosno nijesu registrovani i pod kontrolom nadležnog organa (člana 31 stav 1);
- 9) stavi u promet sadni materijal sorti koje su brisane iz Registra sorti i podloga po isteku roka od tri godine od dana brisanja iz Registra sorti i podloga (član 52 stav 2);
- 10) poslove kontrole održavanja sorte ne vrši po propisanim metodama (član 57 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu novčanom kaznom od dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 64

Novčanom kaznom od stopedesetostrukog do dvjestopedesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, ako:

- 1) ne vodi knjigu evidencije o proizvodnji sadnog materijala (član 9 stav 1);
- 2) ne podnese organu uprave prijavu za proizvodnju sadnog materijala u roku i na način utvrđen članom 10 st. 3 i 4 ovog zakona;
- 3) nema za poslove prometa u stalnom radnom odnosu stručno lice sa propisanom školskom spremom (član 24 st. 2 i 3);
- 4) vrši promet sadnog materijala van prodajnog objekta (član 26 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice, kao i odgovorno lice u privrednom društvu i drugom pravnom licu novčanom kaznom od petnaestostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana inspektor može naplatiti novčanu kaznu na mjestu izvršenja prekršaja fizičkom licu u visini trostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O NACRTU ZAKONA O SADNOM MATERIJALU I

NACRTU ZAKONA O SJEMENSKOM MATERIJALU POLJOPRIVREDNOG BILJA

Javna rasprava, u skladu sa Planom javne rasprave o Nacrtu zakona o sadnom materijalu i Nacrtu zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja, trajala je 45 dana od dana objavljivanja na sajtu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, 01.jula 2011. godine.

Javna rasprava se odvijala u okviru okruglih stolova koji su održani u Bijelom Polju 20. jula, Baru 25. jula i Podgorici 28. jula 2011. godine.

Javnim raspravama o Nacrtu zakona o sadnom materijalu i Nacrtu zakona o sjemenskom materijalu poljoprivrednog bilja prisustvovala je većina subjekta iz sektora poljoprivrede, individualni poljoprivredni proizvođači, predstavnik nevladinog sektora, predstavnici opština-sluzba za poljoprivredu, predstavnici naučno-obrazovne institucije i fitosanitarni inspektori. Ukupno je na tri pomenute rasprave prisustvovalo 24 osobe (Bijelo Polje 9, Bar 7 i Podgorica 8).

Na raspravama su date sljedeće primjedbe:

1. PRIMJEDBA

Predstavnik opštinske službe za poljoprivredu iz opštine Bijelo Polje, u javnoj raspravi koja je održana u Bijelom Polju, dao je prigovor na način obavještanja o održavanju javne rasprave, što je rezultiralo slabim odzivom.

ODGOVOR

Primjedba nije prihvaćena iz sljedećih razloga: O datumu održavanja okruglog stola blagovremeno su bili obaviješteni registrovani proizvođači i uvoznici sadnog i sjemenskog materijala, predstavnici nevladinog sektora, predstavnici organa lokalne samouprave, predstavnici naučno-obrazovne institucije, putem pošte, e-mailom i obavještenjem na sajtu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja. Prisutni su obaviješteni da svoja mišljenja, primjedbe i sugestije mogu dostaviti i nakon završetka ove javne rasprave u pisanoj i elektronskoj formi na adresu Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.

2. PRIMJEDBA

Predstavnik nevladinog sektora, u u javnoj raspravi koja je održana u Bijelom Polju, dao je prigovor na obavezu uvoznika sjemenskog i sadnog materijala da posjeduje carinsko skladište.

ODGOVOR

Primjedba nije prihvaćena. Uvezeni sjemenski i sadni materijal se skladišti u carinsko skladište gdje se pored drugih provjera, provjerava i njegovo zdravstveno stanje prije puštanja u promet, a po potrebi određuje i karantin. Na taj način se obezbjeđuje uvoz zdravog sadnog i sjemenskog materijala. Iz tih razloga, obaveza uvoznika da obezbijede carinsko skladište je opravdana.

3. PRIMJEDBA

Da se u članu 2 Nacrta zakona o sadnom materijalu prilikom nabiranja generativnih ili vegetativnih dijelova biljaka počne od „meristema“.

ODGOVOR

Sugestija je prihvaćena.

Svi učesnici na javnim raspravama dali su podršku donošenju izmjena i dopuna ovih zakona, shvatajući neophodnost usklađivanja sa EU standardima kada je u pitanju proizvodnja i stavljanje u promet zdravog sadnog i sjemenskog materijala.